Minister
Infrastruktury

Znak pisma: DTD-3.054.8.2024
Warszawa, 23 kwietnia 2024

Pani
Małgorzata Kidawa-Błońska
Marszałek Senatu RP

Szanowna Pani Marszałek,

odpowiadając na oświadczenie złożone przez senatora Wadima Tyszkiewicza podczas 7. Posiedzenia Senatu RP w dniu 6 marca 2024 r., przedstawiam poniższe informacje stanowiące odpowiedź na postawione w ww. oświadczeniu zapytania.

Ad. 1. Ustawą o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczania niektórych skutków kradzieży tożsamości[1] wprowadzona została zmiana do ustawy – Prawo o ruchu drogowym[2], polegająca m.in. na wprowadzeniu obowiązku złożenia wniosku o rejestrację pojazdu zamiast obowiązku zgłoszenia nabycia pojazdu oraz zamiast obowiązku rejestracji pojazdu sprowadzonego z terytorium Unii Europejskiej. Obowiązek ten określony został w art.73aa ustawy – Prawo o ruchu drogowym, natomiast sankcje za jego niedopełnienie – w art. 140mb ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Powyższe przepisy weszły w życie z dniem 1 stycznia 2024 r.

Brak terminowego wypełnienia wprowadzonego z dniem 1 stycznia 2024 r. obowiązku złożenia wniosku o rejestrację pojazdu podlega sankcji w postaci kary pieniężnej analogicznie jak w przypadku nieterminowego wypełnienia dotychczasowego obowiązku zawiadomienia o nabyciu albo zarejestrowania pojazdu sprowadzonego z UE i również dotyczy wszystkich pojazdów, niezależnie od ich stanu technicznego.

Zwracam jednak uwagę na fakt, że w przypadku gdy właściciel pojazdu złoży wniosek o rejestrację pojazdu, ale nie przedłoży któregoś z dokumentów wymaganych do rejestracji pojazdu, organ rejestrujący wezwie go do usunięcia braków w wyznaczonym terminie – stosownie do art. 64 § 2 kodeks postępowania administracyjnego[3]. Należy przy tym zaznaczyć, że przepisy kodeksu postępowania administracyjnego nie wykluczają, aby na wniosek strony organ wydłużył termin na uzupełnienie braków formalnych o czas niezbędny do naprawy pojazdu i uzyskania pozytywnego wyniku badania technicznego. Informuję również, że zgodnie z art. 98 § 1 kodeks postępowania administracyjnego organ administracji publicznej może także zawiesić postępowanie, jeżeli wystąpi o to strona,

[1] ustawa z dnia 7 lipca 2023 r. o zmianie niektórych ustaw w celu ograniczania niektórych skutków kradzieży tożsamości (Dz. U. poz. 1394)
[2] ustawa z dnia 20 czerwca 1997 r. – Prawo o ruchu drogowym (Dz. U. z 2023 r. poz. 1047, z późn. zm.)
[3] ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 775, z późn. zm.)

Infolinia: +48 22 630 10 00
kancelaria@mi.gov.pl
www.gov.pl/web/infrastruktura

Ministerstwo Infrastruktury
ul. Chałubińskiego 4/6
00-928 Warszawa

na której żądanie postępowanie zostało wszczęte, a nie sprzeciwiają się temu inne strony oraz nie zagraża to interesowi społecznemu.

Przedstawiając powyższe chciałbym podkreślić, że kwestia przypadków nabywania pojazdów w niewłaściwym stanie technicznym i niezdatnych do ruchu drogowego, nie powinna być przeszkodą do kompleksowego, systemowego i niezbędnego doprecyzowania i uzupełnienia przepisów o obowiązkach właścicieli pojazdów, a co za tym idzie – zapewnienia aktualności i referencyjności danych w Centralnej Ewidencji Pojazdów. Powyższe winno być zatem uwzględniane przez kupującego (również przez przedsiębiorcę zajmującego się obrotem pojazdami) przed podjęciem decyzji o nabyciu pojazdu, który nie posiada ważnych badań technicznych lub jest pojazdem uszkodzonym.

W konsekwencji przepisy art. 73aa ustawy – Prawo o ruchu drogowym nie przewidują wyłączenia z obowiązku złożenia wniosku o rejestrację pojazdów, które są uszkodzone lub nie mają ważnych badań technicznych. Nowe przepisy przewidują natomiast inne zwolnienia z tego obowiązku, które dodane zostały m.in. w związku z postulatami organizacji reprezentujących przedsiębiorców zajmujących się obrotem pojazdami, tj.:

- zwolnienie przedsiębiorców zajmujących się obrotem pojazdami lub produkcją pojazdów z obowiązku złożenia wniosku o rejestrację pojazdów nowych nabywanych na terytorium RP i sprowadzanych z UE i spoza Unii Europejskiej (art. 73aa ust. 5 ustawy – Prawo o ruchu drogowym),
- zwolnienie z obowiązku złożenia wniosku o rejestrację pojazdu w przypadku, gdy przed upływem terminu na wykonanie tego obowiązku zostanie wydane zaświadczenie o demontażu pojazdu (art. 73aa ust. 6 ustawy – Prawo o ruchu drogowym),
- zwolnienie z obowiązku złożenia wniosku o rejestrację pojazdu w przypadku, gdy właściciel pojazdu nabytego na terytorium RP dokona zbycia tego pojazdu przed upływem terminu na złożenie wniosku (art. 73aa ust. 7 ustawy – Prawo o ruchu drogowym).

W przedmiotowym zakresie Ministerstwo Infrastruktury przygotowało i przekazało do wiadomości wszystkich organów rejestrujących pojazdy informację zawierającą powyższe stanowisko.

Nowe przepisy przewidują szczególną sytuację przedsiębiorców zajmujących się obrotem pojazdami również poprzez określenie dla nich aż trzykrotnie dłuższego terminu (90 dni) na dopełnienie obowiązków w zakresie złożenia wniosku o rejestrację pojazdu niż termin dotyczący pozostałych właścicieli pojazdów, tak, aby zapewnić dłuższy czas na sprzedaż albo zarejestrowanie pojazdu. Jednocześnie przepisy te zastępują istniejący od 2004 r. obowiązek rejestracji pojazdu sprowadzonego z terytorium UE w terminie 30 dni obowiązkiem złożenia wniosku o rejestrację pojazdu w przypadku podmiotów zawodowo zajmujących się obrotem pojazdami w terminie 90 dni. Zatem w takich przypadkach omawiane przepisy wprowadzają nawet korzystniejsze rozwiązania dla przedsiębiorców branży aniżeli obowiązujące dotychczas.

Ad.2. Tak jak wskazałem powyżej, w przypadku przedsiębiorcy prowadzącego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność gospodarczą w zakresie obrotu pojazdami termin na złożenie wniosku o rejestrację pojazdu wydłużony jest do 90 dni.

W świetle przedmiotowych przepisów istnieje zatem możliwość spełnienia ww. obowiązku złożenia wniosku o rejestrację pojazdu w dowolnym dniu określonego przez ustawodawcę terminu, także tym ostatnim.

Zgodnie z regulacjami wynikającymi z ustawy – Prawo o ruchu drogowym prawo wystąpienia z wnioskiem o rejestrację pojazdu przysługuje jedynie właścicielowi pojazdu. Właściciel pojazdu jest również uprawniony do innych czynności związanych z zarejestrowanym pojazdem (np. wnioskowania o czasowe wycofanie pojazdu z ruchu, o wydanie wtórnika dowodu rejestracyjnego lub tablic rejestracyjnych). Pragnę także zauważyć, że ustawodawca wyraźnie wskazuje, kiedy czynności związanych z pojazdem może dokonać wcześniejszy właściciel pojazdu, tak jak ma to miejsce np. w art. 79 ust. 1a ustawy – Prawo o ruchu drogowym, w którego świetle wniosek o wyrejestrowanie pojazdu w związku z wywozem pojazdu z kraju, jeżeli pojazd został zarejestrowany za granicą lub zbyty za granicę, może złożyć również właściciel pojazdu będący zbywcą pojazdu wywożonego za granicę.

Zatem w sytuacji, gdy nastąpi sprzedaż pojazdu, o którym mowa art. 73aa ust. 1 pkt 2 lub 3 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, przed upływem ustawowego terminu 30 albo 90 dni, osoba zbywająca pojazd straci przymiot jego właściciela, a zatem legitymację do złożenia wniosku o rejestrację. Wynika to z redakcji samego przepisu art. 73aa ust. 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, który stanowi, że obowiązek złożenia wniosku o rejestrację ciąży <u>na właścicielu pojazdu</u>. W momencie zbycia pojazdu podmiot będący dotychczas właścicielem przestaje nim być i traci możliwość złożenia wniosku jako strona w postępowaniu o rejestrację pojazdu, a obowiązek ten przechodzi na nowego właściciela (nabywcę) pojazdu. Uwzględniać tu również należy art. 61a § 1 kodeksu postępowania administracyjnego, zgodnie z którym *„Gdy żądanie, o którym mowa w art. 61, zostało wniesione przez osobę niebędącą stroną lub z innych uzasadnionych przyczyn postępowanie nie może być wszczęte, organ administracji publicznej wydaje postanowienie o odmowie wszczęcia postępowania. Przepis art. 61 § 5 stosuje się odpowiednio.”*. Biorąc pod uwagę powyższe, w sytuacji, gdy wyznaczony w ustawie termin na wypełnienie obowiązku złożenia wniosku o rejestrację nie upłynął, a właściciel dokonał zbycia pojazdu, wygasa obowiązek wynikający z art. 73aa ust. 1 albo ust. 3 ustawy – Prawo o ruchu drogowym. W konsekwencji brak jest podstaw do wszczęcia postępowania w sprawie nałożenia kary pieniężnej, o której mowa w art. 140mb ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Za taką wykładnią przemawia także redakcja art. 140mb ustawy – Prawo o ruchu drogowym, który, przykładowo, w ust. 1 stanowi *„<u>Kto będąc właścicielem pojazdu obowiązanym do złożenia wniosku o rejestrację pojazdu w terminie</u>, o którym mowa w art. 73aa ust. 1, nie złoży tego wniosku w terminie, podlega karze pieniężnej w wysokości 500 zł”.* Skoro zatem dany podmiot nie jest już właścicielem pojazdu oraz gdy termin ustawowy na realizację obowiązku jeszcze nie upłynął, to brak jest przesłanek do inicjowania postępowania administracyjnego w przedmiocie nałożenia kary pieniężnej względem takiej osoby niezależnie od brzmienia art. 73aa ust. 7 ustawy – Prawo o ruchu drogowym. W przypadku zbycia pojazdu przed upływem terminu, o którym mowa w art. 73aa ust. 1 i 3 ustawy – Prawo o ruchu drogowym, dla nowego właściciela termin na złożenie wniosku o rejestrację pojazdu (30 albo 90 dni) jest liczony od daty nabycia pojazdu na terytorium RP, w związku z czym zastosowanie ma tu art. 73aa ust. 1 pkt 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Przepis art. 73aa ust. 1 pkt 1

ustawy – Prawo o ruchu drogowym dotyczy pojazdów zarejestrowanych i niezarejestrowanych.

Taka wykładnia art. 73aa ustawy – Prawo o ruchu drogowym uwzględnia *ratio legis* regulacji, a także przepisy kodeksu postępowania administracyjnego, w tym w szczególności art. 7a § 1 stanowiący, że *jeżeli przedmiotem postępowania administracyjnego jest nałożenie na stronę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie stronie uprawnienia, a w sprawie pozostają wątpliwości co do treści normy prawnej, wątpliwości te są rozstrzygane na korzyść strony, chyba że sprzeciwiają się temu sporne interesy stron albo interesy osób trzecich, na które wynik postępowania ma bezpośredni wpływ.*

Zauważam także, że niektóre starostwa literalnie podchodzą do art. 73aa ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy – Prawo o ruchu drogowym w połączeniu z zawężonym odstępstwem od obowiązku złożenia wniosku o rejestrację pojazdu określonym w art. 73aa ust. 7 ustawy – Prawo o ruchu drogowym. Art. 73aa ust. 7 ustawy – Prawo o ruchu drogowym stanowi zaś, że *przepisu ust. 1 pkt 1 nie stosuje się w przypadku, gdy właściciel pojazdu nabytego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej dokona zbycia tego pojazdu przed upływem terminów, o których mowa w ust. 1 albo 3*. Należy jednak podkreślić, że art. 73aa ust. 7 ustawy – Prawo o ruchu drogowym został dodany na etapie prac senackich, w związku z wnioskiem strony społecznej dotyczącym konkretnego przypadku. Przepis ten miał z założenia charakter doprecyzowujący i jego wprowadzenie nie powinno różnicować sytuacji podmiotów w zależności od pochodzenia pojazdu, gdyż nie znajduje to uzasadnienia ani faktycznego, ani prawnego.

Podkreślam, że wydanie decyzji administracyjnej o nałożeniu kary pieniężnej, o której mowa w art. 140mb ustawy – Prawo o ruchu drogowym, należy do wyłącznej właściwości organu rejestrującego pojazdy, który jest również uprawniony do dokonania wykładni prawa w danej indywidualnej sprawie jako organ stosujący prawo i dokonujący rozstrzygnięcia sprawy w prowadzonym postępowaniu administracyjnym.

W kwestii poruszonej w tym punkcie odpowiedzi Ministerstwo Infrastruktury także przygotowało i przekazało do wiadomości wszystkich organów rejestrujących pojazdy informację zawierającą stanowisko przedstawione powyżej.

Przedstawiając powyższe informuję, że obecnie nie są procedowane zmiany do regulacji dodanych ww. ustawą do ustawy – Prawo o ruch drogowym. Należy zauważyć, że rozwiązania te weszły w życie z dniem 1 stycznia 2024 r. dlatego w pełni miarodajna ocena ich funkcjonowania będzie możliwa dopiero po pewnym okresie ich działania. Ministerstwo Infrastruktury będzie przyglądać się funkcjonowaniu nowych rozwiązań i analizować napływające do resortu informacje o praktycznym stosowaniu wprowadzonych przepisów dotyczących m.in. obowiązku złożenia wniosku o rejestrację pojazdu. W przypadku natomiast podjęcia przez Ministra Infrastruktury decyzji dot. zainicjowania prac legislacyjnych nad ww. ustawą, rozważane będzie doprecyzowanie i uzupełnienie regulacji w stosownym zakresie celem uniknięcia ewentualnych wątpliwości interpretacyjnych.

Odnosząc się z kolei do kwestii czasowej rejestracji pojazdu dokonywanej przez starostę na podstawie do art. 74 ust. 2 pkt 1 ww. ustawy – Prawo o ruchu drogowym informuję,

że czasowa rejestracja pojazdu dokonywana jest z urzędu, po złożeniu wniosku o rejestrację pojazdu, co daje czas organowi rejestrującemu na złożenie zamówienia na wykonanie spersonalizowanego dowodu rejestracyjnego u wytwórcy, a dodatkowo, w razie konieczności, na przeprowadzenie postępowania wyjaśniającego dotyczącego własności pojazdu i jego cech identyfikacyjnych. Właściciel pojazdu może w tym okresie korzystać z pojazdu, który jest dopuszczony do ruchu. Ta procedura ma zastosowanie przy każdej rejestracji pojazdu, nie tylko w przypadku rejestracji pojazdu sprowadzonego na terytorium RP.

Należy podkreślić, że takie rozwiązanie prawne nie narusza prawa właściciela do swobodnego dysponowania pojazdem, w tym również jego sprzedaży. Należy jedynie uwzględnić, że zgodnie z art. 78 ust. 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym w razie przeniesienia na inną osobę własności pojazdu zarejestrowanego dotychczasowy właściciel przekazuje nowemu właścicielowi dowód rejestracyjny. Właściciel pojazdu, który zdecydował się na jego sprzedaż, a posiada jedynie pozwolenie czasowe, powinien wcześniej odebrać dowód rejestracyjny w organie rejestrującym. Obowiązek określony w art. 78 ust. 1 ustawy – Prawo o ruchu drogowym ma na celu ochronę praw nabywcy, który otrzymując dowód rejestracyjny od zbywcy, zna sytuację prawną pojazdu.

Zaznaczenia wymaga jednak, że pomimo, iż pozwolenie czasowe wydawane jest na okres 30 dni, to wyprodukowanie dowodu rejestracyjnego trwa do 7 dni. Jeżeli więc przedłożone wraz z wnioskiem o rejestrację dokumenty są kompletne i nie zachodzi konieczność prowadzenia postępowania wyjaśniającego, co ma miejsce w większości sytuacji, właściciel pojazdu może już po tym okresie odebrać dowód rejestracyjny.

Jednocześnie informuję, że mając na uwadze postulaty przedsiębiorców, a także organów rejestrujących pojazdy, analizowana jest obecnie zasadność zmian legislacyjnych w zakresie dotyczącym wydawania pozwoleń czasowych z urzędu.

W odniesieniu natomiast do kwestii obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu regulowanej przepisami ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych[4], uprzejmie informuję, że kwestie te należą do kompetencji Ministra Finansów.

Z wyrazami szacunku,

Dokument podpisany elektronicznie przez:

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury

Paweł Gancarz

Podsekretarz Stanu

[4] ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 2500)